

Dušan Bertič
Roztrhnutý čas

Petr Placák
Roztrhnutý čas

Ve větru praská dřevěný les
brodíš se nažloutlým sněhem
mrtví ptáci zpívají
ve zvláštní, podivuhodné krajině
začínáš mít radost

Ve větru praská dřevěný les
nažloutlým sněhem se brodíš
zpívají mrtví ptáci
v podivuhodné krajině
radost mít začínáš

Ďakujem pánovi Mgr. Petrovi Placákovi za láskavé dovoľenie
uverejniť túto báseň v mojej knihe a za jeho vyjadrenie
podpory.

Dušan Bertič : Roztrhnutý čas

Tento príbeh sa začal odohrávať pred vyše tridsiatimi rokmi bežným tínedžerským dobrodružstvom. A tam by zrejme aj skončil. Zabudnutý v prúde času. Tak, ako sa to bežne deje. No nestalo sa tak.

Na dej príbehu odohrávajúci sa v zime roku 2013 v pohorí Tribeča nadväzuje skoršia tragédia vo Vysokých Tatrách.

Obsah knihy je prevažne vymyslený, ale niektoré pasáže vychádzajú zo skutočných udalostí. Svoj pohľad som sa pokúsil prezentovať skôr vedeckým spôsobom, aj keď sa dej príbehu miestami dostáva do pozície psychotrileru, fikcie, či až hororu o čom si myslím, že čitateľov poteší najviac.

Žijeme len momentálnu realitu s našou identitou, ktorá je nespochybniteľná v čase?

Žijeme len momentálnu realitu s našou identitou?

A je nespochybniteľná v prúde času?

Odpoveď možno nájdete v tejto knihe. Ak vás teda zaujali predchádzajúce otázky nalistujte si prvú stranu a môžeme začať. Nebojte sa, veď je to len obyčajná kniha. Alebo, že by predsa...

D.B.

Nemyslím si, že som z mála tých, čo zažil niečo také. A to najmä vtedy ak zažijete niečo výnimočné čo vás ovplyvní, aj beh vášho života na veľmi dlhý čas, alebo až do jeho konca. Lebo mnohých z nás sa to týka. Ale nie o tom som chcel...

Aj tieto vety mi pripadajú ako frázy nekonečnekrát použité, dobre premyslené, až mi to začína pripadať primitívne, ba až odporné. Ako keby som nevedel vytvoriť niečo... Ja tu však nechcem tvoriť čosi, čo by vás ohúrilo. Toto sa skutočne stalo a stále to pokračuje. Už sám neviem, čo sa deje. Prečo? Je to tá povestná špirála, z ktorej sa chcete dostať von zo stredu a tým viac sa do stredu približujete? Je to nejaký bludný kruh? A čo nakoniec, ak sa vám podarí dostať do bodu nula? Je to len váš subjektívny pocit za ktorým sa dá ísť ďalej aj keď neviete, ako ďaleko? Ale chcete to skúmať. Musíte, lebo toto ste ešte nezažili a dúfate, že vás to možno posunie niekam dopredu. A nejde práve o to? O to nepoznané čo nás láka, aby sme to objavili a preskúmali a tajne v kútiku svojho srdca dúfajúc, že nebudeme musieť priniesť obeť, ako iní. Napadlo vám náš život, však? Nie. Mám na mysli, čo sa nám v našom osobnom živote môže stať. Napríklad, čo tak strata vlastnej osobnosti? Svojho ja? Opäť vám asi napadlo veľa takých prípadov. Áno, iste. Ale nemám na mysli duševné poruchy, či im podobné choroby. Toto je o inom. Toto je naozaj. Teraz sa to stále deje

a som len taký malý kúsok od odhalenia skutočnosti. Ale aby som nezdržiaval a nenaťahoval čas. Ach áno, čas. Lebo ten môj sa už...

Bol som tam ako tínedžer lebo som veril, že sa niečo stane. Áno, veril som že sa stane to, čo som si predstavoval. Že to zlato tam nájdem ja, práve ja, alebo môj dobrý kamarát. Samozrejme, že sme nič nenašli a naše sny ostali len snami, takými krásnymi snami, na ktoré si po rokoch len nostalgicky zaspomínáme. Avšak už vtedy ten les na mňa zapôsobil čímisi zvláštnym. Ale moja pozornosť bola vtedy zameraná iným smerom. Les ako les, nešiel som tam obdivovať krásy prírody. A teraz po dlhých desaťročiach, keď som sa tam znovu ocitol, jasne som si uvedomil, že to tak muselo byť. Že vo svojom podvedomí som sa tam vracal a v posledných mesiacoch som viac a viac zamestnával svoju myseľ tým, čo sa tam odohráva. Odohráva, pretože to stále trvá... Zatiaľ prišlo na stopu tých udalostí len zopár jednotlivcov. Zrejme niečo tušia. Keby však vedeli a zažili to čo ja, o čo v skutočnosti ide, v živote by na tie miesta nevkráčili. Ani Tomáš, môj synovec.

Prišiel som pracovne do mesta, kde býval a náhodne sme sa stretli v jednej malebnej uličke, kde sa dvaja oprotiidúci chodci museli vyhnúť bokom aby sa nezrazili, páchnucej holubím trusom, ktorý sa v slušnej vrstve mlák neohrozene hromadil

bez strachu, že by ho niekto odstránil.

Prekvapivé nadšenie z náhodného stretnutia vystriedala tvrdá výčitka Tomáša. Ja viem, odtiahol som sa od príbuzných po tej tragickej udalosti. Ale nemohol som nechať svoje celoživotné dielo len tak. A navyše smrť Karola môjho staršieho brata, teda Tomášovho otca, hodili na krk mne. Aj keď o tom, čo sa tam v skutočnosti stalo dokopy nič nevedeli. Alebo skoro nič.

Nestačilo im, že ma pre moju záľubu, ktorá sa stala aj mojou prácou, posmešne nazývajú bláznivým vtáčkarom. Som ornitológ. Moji príbuzní si to nevedeli zapamätať a aj keď niekto áno, väčšinou si to splietli s iným zameraním. Preto im bolo ľahšie nazvať má vtáčkarom. A niekto raz vypustil, že bláznivým, tak sa to ujalo a prischlo mi to.

Ale Tomáša som mal rád ako svojho syna, hoci nie som ženatý a nemám ani žiadne deti. Aj preto som mu povedal nech ma nevolá strýko či ujo, ale po mene a budeme si tykať.

Nechcel som hneď pri tomto náhodnom stretnutí naostro rozoberať rodinné záležitosti a môj postoj. Tak som Tomášovi navrhol spoločný malý výlet. Náhodou sa mu to hodilo, lebo budúci týždeň mal voľnejší. Robil tuším do realít. Moje pozvanie prijal. Dokonca sa mi zazdalo, že ho to potešilo. Pozval som ho, aby som mu v pokojnej atmosfére mlčiacich

stromov lesa objasnil pár rodinných záležitostí. A možno aj to, ako sa to vtedy naozaj stalo s jeho otcom. Hoci viem, že bol viac-menej presvedčený o mojej vine na základe dôkazov, ktoré mu predkladala jeho rodina. Nie, nemal som v úmysle za nič sa ospravedlňovať. Ani hľadať odpustenie. Nech rozhodne, posúdi. Až ma zamrazilo, keď som si tie udalosti začal porovnávať s tými, čo...

O tom som už ale premýšľal v príjemnej posteli hotela a obracal v ruke asi po milióntykrát tú skalú, alebo lepšie povedané skalku. Žeby sa história opakovala? Alebo... nie história, ale nejaká paralela?

Zo zvyku som vstal zavčasu a zbalil ruksak. Ostalo mi dosť času na rannú kávu a na usporiadanie svojich myšlienok. Rozhodoval som sa, ako a či vôbec vysypať Tomášovi všetko. Nakoniec som dospel k záveru, že lepšie bude nechať to plynúť prirodzene, ako sa vyvinie situácia a potom uvidím. Rozhodne som Tomáša nechcel v žiadnom prípade vystaviť akémukoľvek nebezpečenstvu. Stačilo, že ja som bol...

Vyrazili sme mojim autom podľa dohovoru. Cestou sme nadhodili pár tém o internete, zľahka niečo o práci aj ako ide život v rodine. Jasné, že si vôbec nikto na mňa nespomenul. A keď možno, tak len v odtieňoch čiernej. To ma však vôbec neprekvapilo. Živí sú vždy na vine. Alebo skoro vždy. Vlastne

to bol Karčiho nápad ísť na ten výlet do Tatier. Hory mal vždy rád a ja tiež. To bola asi jedna z mála vecí, čo nás spájala. Okrem toho, že sme boli bratia.

Prichádzali sme po neslávne známej šesdesiatpäťke. Ved' viete, tam čo sa zabila kopa ľudí. Od Nitry po Moravce na tejto trase každé tri-štyri minúty miniete popri ceste nejaký kríž, kahanec či kyticu kvetov, živých alebo umelých, ktoré by každého vodiča, alebo aspoň väčšinu z nich mali prebrať z letargie, že im sa predsa niečo také nemôže stať. Ale stačí len jeden pohľad smerom k pohoriu, zlomok sekundy a...

Ani sme sa nenazdali a trochu zasnežená tabuľa nám hlásila, že sme v Žiranoch. Teda na mieste, odkiaľ som naplánoval náš malý výlet. Bolo chladné januárové ráno, jedno z posledných. Mrzlo, ale znesiteľne. Dedina ako vymretá. Vlastne, skoro ako vymretá. Keď som zaparkoval pri cintoríne, lebo to bolo najbližšie miesto od vstupu do lesa, stretli sme postaršieho muža. Navidomoči už zopár rokov na dôchodku. Oblečený bol staromódne. Zahalený v ťažko definovateľnom tmavohnedom až čiernom kabáte s vysoko vyhrnutým límcom do tváre a čižmách, aké sa už sotva kde vidia. Na hlave mal narazenú hlboko do očí siahajúcu baranicu čiernej farby, avšak bez rukavíc. Ako keby ani nepatril do tejto doby.

„No čo, dôchodcovia sú už takí. Aj zavčas rána chodia na

cintorín,“ pomyslel som si.

Práve zatvoril za sebou čiernu cintorínsku bránu. Do tváre mu nebolo vidno. Berúc si veci z kufru sme pozdravili. On odmerane, huhňavo odzdravil a ako šuchtavo odchádzal po chodníčku polohlasne si zašomral niečo ako:

„Na tomto mieste... Musia sa vrátiť... Nemajú čas...“ Nerozumel som mu dobre, lebo už bol otočený chrbtom a pod ťažkými čižmami mu navyše vrzgotal čerstvo napadaný sneh. Na chvíľu som zbystril pozornosť. Zazdalo sa mi, že tie kroky predsa odniekiaľ poznám. Ale vzápätí mi napadlo, že dedko asi nemá až tak rád turistov. Aj Tomášovi sa niečo nepozdávalo a utrúsil: „Zvláštny dedko. Čo nemôže ráno spať? Na hrob môže ísť hocikedy cez deň. A čo si to mrmlal o mieste? Niečo o parkovaní? Čo sa mu nezdá?“

„Neviem, nepočul som dobre. Ja parkujem zo zásady vždy v smere jazdy, nikdy inak. Máš všetko?“

„Jasné, môžeme vyraziť.“

„Ešte by som ti rád niečo ukázal. Môjho spoľahlivého pomocníka. Pozri, poznáš to?“

„Vypadá to ako kompas. Poriadne starý. Aspoň pre mňa.“

„Ako hovoríš. Je to buzola. A myslím, že má viac rokov ako my dvaja dokopy.“

„Ideš nejako naľahko,“ začudoval sa Tomáš, hľadiac na

môj poloprázdny ruksak.

„Nebral som si svoje nádobíčko, ako obvykle. Teda, aby si rozumel. Bez ďalekohľadu a foťákov sa v práci nezaobídem. A ešte pár doplnkov. Ale teraz idem relaxovať, nie pracovať.“

„Od teba by som to nečakal,“ začudoval sa Tomáš a dodal: „tamto vzadu je nejaký kameňolom. Pekný výhľad,“ zahľadel sa ponad cintorín nečakajúc na odpoveď. Vytiahol ľavou rukou z pravého vnútorného vrečka ešte rozopnutej bundy mobil a urobil pár záberov.

Prešli sme okrajom dediny a vyrazili smerom k pohoriu. Najprv cez most, ponad železničnú trať. Niektorí by povedali, poriadne poznačený zubom času. Ale mne napadlo, že je časom rozhryzený. Pokračovali sme kúsok po poľnej ceste a po zasneženom poli v družnom rozhovore. Po necelej polhodinke sme už kráčali lesom. Tomáš preťal čoraz viac sa sypajúci sneh z oblohy otázkou: „Cestou v aute, keď si rozprával o svojej práci si spomenul, že sa zaoberáš aj, akoby som to...“

„Áno, v posledných rokoch sa zaujímam o také zvláštnosti. Niektorí by to pomenovali až záhadami, ale to je, myslím si prehnané. Pri svojej práci navštevujem rôzne oblasti a tak som si začal vyhľadávať na nete aj v rôznej literatúre informácie tohto druhu. Chcem sa viac dozvedieť o prostredí a ľuďoch, kde prídem. Aj keď len krátkodobo. Dá sa povedať, že je to

môj koníček číslo dva.“

„Mama hovorila, že si divný... A čo mi povieš o Tribeči? Vyhľadal som si na nete nejaké informácie a nadšený som veru z toho nebol. Pravdupovediac by som išiel hocikam inam, než do tohto čudného pohoria.“

„Určite máš na mysli stratených ľudí v Tribeči. Presnejšie, čo zmizli v pohorí.“

„Presne tak.“

„No, podľa môjho názoru môže byť na tom niečo pravdivé. Ale tej pravdy je podstatne menej, ako toho vymysleného. Nedávno v lete sa tu vraj stratil hubár z dediny. Napoludnie odišiel do lesa a odvtedy sa po ňom zľahla zem. Ani košík po ňom nenašli.“

„Tak to ma už začína desiť,“ Tomáš viditeľne znervóznel.

„No, rešpekt pred horami, či sú veľké alebo malé treba mať. Zdravý rešpekt, nie strach.“

„Hlavne keď ideme len tak naslepo, mimo chodníka. Ako my, však?“ podpichol ma.

„Ja som tu pred niekoľkými rokmi bol. Teda nie presne tu, ale z druhej strany pohoria. V oblasti Javorového vrchu sme robili prieskum z práce. A vlastne som tu po tretíkrát, človeče. Skoro som zabudol. Niekedy v sedemdesiatom štvrtom či piatom sme tu s kamarátom hľadali zlato v potoku. Alebo sa

pokúšali, lepšie povedané.“

„No teda! Ty si bol teda riadny dobrodruh,“ povedal Tomáš s obdivom v hlase.

„Ani veľmi nie. Asi nie viac ako iní v mojom veku, ak ich niečo nadchlo pre vec. Mimochodom, čo sa týka tých zmiznutých dobre vieš, že všetko nie je pravda čo nájdeš na nete. Informácie si treba overovať z viacerých zdrojov a nie hneď uveriť hocičomu. Osobne si myslím, že dezinformácií či senzácietvých správ bude len pribúdať. Najmä keď do rôznych masmédií je teraz oveľa ľahší prístup prakticky pre hocikoho. Mňa by skôr viacej zaujímalo kam sa vyparili obyvatelia tohto pohoria. V minulosti to tu bolo vraj dosť husto obývané.“

„Veľmi odborne si ma poučil“, posmešne zaironizoval Tomáš, načo hneď prehodil výhybku. „Dušan, nezdá sa ti že sa nejako začína rozsnežovať?“

„No, meteorológovia sa vždy netrafia. Hlavne čo sa hôr týka. Ale nemyslím si, že by naváľalo nejako veľa snehu. Okrem toho ideme len zo päť šesť kilometrov a potom späť. Prevýšenie nestojí ani za reč. A možno budeme mať šťastie a uvidíme aj orla kráľovského. Ak sa trocha vyčasí.“

„Orla?! Kde by sa tu vzal orol?“ zvolal začudovane Tomáš. „Tie sú len v Tatrách, či nie?!“ čakal na svoju odpoveď.

„Z celkového počtu žijúcich jedincov na našom území sa ich tu nachádza asi pätina. Nie nadarmo je tu chránené vtáčie územie. Samozrejme aj kvôli iným druhom vtáctva. A hranica sa začína práve hneď za dedinou, ako sme vstúpili do lesa.“

„No, asi je to tak, keď to hovoríš ty!“ rezignoval. „Som úplne zabudol že si...” nedokončil.

„Prepáč. To sa ozvala tá, ako sa to hovorí? Profesionálna deformácia,“ ospravedlňoval som sa.

„A kam vlastne ideme?“

„Noo, len sa tu tak trocha pomotáme. Naplánoval som, že pôjdeme smerom k Plieške. Nie je to ďaleko. A potom späť.“

„Zvláštny názov pre vrch. Aj odtiaľ skáču ľudia dolu?“ zaklincoval Tomáš.

„Teda, si riadne nabrúsený.“

„A nemal by som byť?“

„Ale áno, máš na to plné právo,“ zmlkol som a hodnú chvíľu sme kráčali bok po boku, sem-tam sa nám zapletúc do nôh plaziace sa čerňáky raz jednému a raz druhému. Stále snežilo, ale zdalo sa, že už o čosi menej.

„Tak, tak ako sa to stalo... Ako to bolo s mojím otcom?“ vyzval ma Tomáš tichým, trocha chvejúcim sa hlasom.

„Mama hovorila, že si ho mohol zachrániť.“

Zastali sme.

„Ver mi Tomáš, nešlo to. Bol som príliš ďaleko. Karči, teda tvoj otec, bol predsa môj brat,“ stiahlo mi hrdlo a párkrát som preglgol takmer naprázdno. „Dobre vieš, že bol zdatnejší ako ja. Trocha sme poblúdili, ale nevadilo nám to. Ani neviem ako sme sa dostali pod ten skalný výčnelok. Navrhol som aby sme si dali pauzu. Niečo si zahryzli a zorientovali sa. Kým som vytiahol mobil, on už bol vylezený v tretine skaly. Ešte mi zamával a ukázal smerom na tú plošinu:

„Tam musí byť super výhľad. Poponáhl'aj sa!“

To boli jeho posledné slová. Nestačil som ani zareagovať. Napadlo mi, že o chvíľu sa tam stretneme. Čudné bolo, že gépéesko nešlo. Vlastne nič nešlo. Batéria v mobile bola na nule, aj keď som si ho pred výletom nabil. Vždy to tak robievam. Vypínalo ho a o chvíľu sa už vôbec nedal zapnúť. Začal som sa obzerat', kam sme sa to dostali. To miesto bolo zvláštne a predsa sa mi zdalo povedomé. Prešla snád' štvrťhodinka, keď som sa zodvihol a chcel vyliezť na tú skalu za Karolom. Premkol ma však zvláštny pocit. Niečo vo vnútri mi hovorilo, aby som sa pozrel hore na tú plošinu. Tak som mimovoľne poodstúpil zopár krokov a ... “ Hlas sa mi zachvel a na chvíľu som prestal.

„Mohli by sme ísť ďalej?“ vyzval som Tomáša. Mlčky prikývol. Aj keď som to už toľkokrát vyrozprával, zostal mi

v mysli živý obraz. Akoby sa to stalo len včera. Tomáš to vedel iba od svojej rodiny. Odo mňa ešte nie.

„Keď som sa pozrel hore“, pokračoval som, „stál tam tvoj otec, kúsok od okraja. Najprv som si myslel, že si zo mňa chce vystreliť. Ale bol až nebezpečne blízko, len malý krôčik a... Začal som naňho kričať: „Karol, počuješ ma Karol? Čo to robíš? To nie je sranda. Neblázni!“ Niekoľkokrát som to zopakoval, ale on vôbec nereagoval. Veľmi som sa zľakol. Roztriasli sa mi kolená. „Počkaj, brácho! Hneď som pri tebe,“ reval som z plných pľúc, až mi hlas preskakoval. Ale ako keby bola medzi nami postavená nejaká zvukotesná stena. A potom...” Prestal som.

„Potom skočil dolu,“ dokončil Tomáš, vytiahol papierovú vreckovku z ľavého vrecka bundy a vysmrkal sa. Nasledoval som ho. Pochopil som, že teraz nastala tá chvíľa, aby som Tomášovi vyjaval to, čo som nepovedal ani polícii. Aj tak by mi nikto neuveril. Skôr by ma považovali za blázna. Prinajlepšom by to vyhodnotili ako šok či traumy.

„Nie“, takmer som zašepkal.

„Čože? Čo nie?! Nerozumiem...”

„Tvoj otec... Karol neskočil.“

„Ja ti nerozumiem strýko,“ totálne zazmätkoval Tomáš osloviac ma, ako som už aj zabudol.

„Tvojho otca z tej plošiny niekto... niečo zhodilo.“

Tomáš na mňa neveriacky civel. Jasný, že bol v šoku.

„Niekto, niečo... zhodilo?! Si normálny? O čom to tu točíš? Čo ho zhodilo? Kto ho zhodil?“ riadnu chvíľu to musel predýchavať.

„Bol to tvoj brat. Prečo si rýchlo nevyliezol za ním? Veď si hovoril, že to nebolo až tak vysoko. Tak predsa je to pravda...“ rezignovane sa odvrátil. „Mama vždy hovorila, že si divný.“

„Ja... pochop. Nikto by mi to neuveril a tvoja mama už vonkoncom nie. Odkedy sme v príbuzenstve vždy si o mne myslela, že to nemám v hlave celkom v poriadku,“ obhajoval som sa, aj keď práve to som nechcel. Odmlčal som sa, aby som upokojil atmosféru.

Tomáš začal kopat' nohou do zamrznutého pňa. Bol dosť prehnitý a tak z neho začali odlietavať kúsky dreva. Medzitým som si všimol, že začalo viac pofukovať a vzduch zredol, ako keby sme sa náhle ocitli vo veľkej nadmorskej výške a nielen niekoľko stoviek metrov. Pocítil som zvláštnu ťažobu až závrat. „Možno to je tými emóciami a adrenalínom,“ pomyslel som si.

Prešla hodná chvíľa. Z pňa zostalo len torzo. Tomáš zakľal, poobzeral si zašpinené vibramky a spýtal sa už trochu miernejšie: „Tak, čo si to tam vlastne videl?“

„Poviem ti. Pod’!“ vyzval som ho. Začali sme kráčať ďalej mŕňajúc po pravej strane asi tridsať metrov od nás niekoľko divne pokrútených stromov, ani čoby v mladosti zažili ťažkú traumu, z ktorej sa nedokázali spamätať a zdeformovala ich rast. „Čo to mohlo spôsobiť?“ Spozornel som. „Že by to bolo...“ preblesklo mi hlavou. Postrehol som že Tomáš si ich všimol tiež, ale nič nepovedal.

„Ja sám neviem, čo to bolo. Keď tvoj otec stál na okraji tej plošiny videl som, že bol celý ako stuhnutý. Nevidel som mu priamo do očí, ale výraz tváre áno. Bránil sa niečomu, čomu sa nedalo odolať. A tesne predtým, ako ho to donútilo skočiť, som to zbadal za ním. Vypadalo to ako jemný bledomodrý opar, či hmľa vznášajúca sa v nejakom vákuu. Tiahla sa od skaly za jeho chrbátom. Keď sa dostala k nemu, celého ho zahalila a na chvíľu som ho stratil z dohľadu. Zrazu sa tá hmľa začala vracat’ späť k skale a on... vykročil pred seba. Do prázdna. Zazdalo sa mi, že tesne predtým ten opar či hmľa zbledla, ako keby sa v nej objavilo na malú chvíľočku svetlo. Bol to moment, lebo pod tým uhlom vidieť len časť plošiny nad priepasťou. Trvalo to všetko hádam dvadsať sekúnd. Bol som šokovaný. Všetko sa zbehlo tak rýchlo... Takto sa to stalo,“ odmlčal som sa.

„Aj tak je to už jedno. Otec je mŕtvy,“ Tomášov tichý

smutný hlas odnášal padajúci snehový páper, ktorý sa bezstarostne ukladal dookola nás a pochovával bolestivé slová.

„A naozaj je to všetko, čo si mi chcel povedať?“ prekvapil ma zrazu Tomáš. Zastali sme a pozrel sa mi hlboko do očí.

„Mám pocit, že to nie je všetko. Všetok? Ty vieš ešte niečo viac. Alebo je to len tvoja ďalšia nejaká vízia, či čo si to mal?!“ zaťal do živého. Už som nemohol cúvnuť.

„Ja som tam bol,“ začal som.

„Kde si bol?“

„Hore, hore na tej plošine. Vyliezol som tam pre Karolov ruksak. Spolu ešte s jedným záchranárom. Keď už bolo po všetkom.“

„Už mám toho akurát tak dosť!“ Tomáš začal znovu chytať nervy a ani som sa mu nečudoval. Chcel som ho však postupne oboznámiť so skutočnosťami a nie len ho tak postaviť pred hotovú vec. Videl som, že to ale nebol najlepší nápad.

„Ešte mi povedz, že ste tam niekoho našli a rovno ma tu šľak trafi!“ snažil sa ovládať.

„Nie, nikoho tam nebolo,“ upokojoval som ho.

„A tá hmla, či čo si to videl?“

„Nič, ani stopy po nej. Ale...“

„Čo ale?“ zdvihol obočie.

„Tá skalná stena na plošine bola neuveriteľne teplá, ba skôr

až horúca.“

„Možno na ňu svietilo slnko, tak sa rozohriala. To je snád' normálne, nie?“

„To áno. Lenže plocha tej steny je jednak pod previsom a ešte tak orientovaná, že na ňu slnko nikdy nesvieti. Je stále v tieni. Nenápadne som si to overil. Horšie však bolo niečo iné. Odrazu som začal mať nepríjemné pocity. Ten záchranár si nič nevšimol, veď dlho sme sa tam nezdržali.“ Tomáš spozornel.

„O akých pocitoch to hovoríš?“

„Oprel som sa o tú skalnú stenu a vtedy sa to začalo diať. Niečo akoby mi začalo vnikáť do mysle. Bolo to len niekoľko sekúnd. Zrazu ma premkol čudný pocit. Vlastne to ani nebol pocit. Všetko sa zastavilo. Moje vnímanie času, priestoru, gravitácie. Preľakol som sa.“

„A nebolo to kvôli vyčerpanosti, aj tej psychickej? To sa predsa bežne stáva. Najmä po tom čo si zažil...“

„Nie. S otcom sme síce prešli pekných pár kilometrov, ale fyzicky sme boli v pohode. Je pravda, že po tom všetkom som bol poriadne mimo. Ale kým dorazila pomoc, dal som sa celkom dobre dokopy. Aj jeden zo záchranárov čo sa mi venoval povedal, že musím byť silná osobnosť.“

„A čo výstup na tú plošinu?“ Tomáš sa už značne upokojil.

„Ten nie je veľmi náročný, aj keď je dosť strmý. Vlastne,

keď to spomínaš teraz si uvedomujem, že tá cestička hore bola zvláštna. Tie skaly popri nej mali dosť oblé tvary. Nemali vlastne žiadne ostré hrany,“ spomenul som si.

„To je naozaj čudné. Ale možno tam chodí dosť ľudí. Ved’ si hovoril, že je tam zaujímavý výhľad.“ Na Tomášovej železnej logike niečo bolo.

„Áno, napadlo mi to. Všimol si to aj ten záchranár s ktorým som vyliezol hore. Prekvapilo ho to. Povedal, že je to dosť ďaleko od chodníka a málokomu sa tam podarí zablúdiť. Ale tie skaly... Vypadali, ani čoby ich stlačila a vyhladila nejaká obrovská sila“

„To na veci nič nemení. Možno by sa našlo nejaké iné vysvetlenie. A čo je vlastne vidieť z tej plošiny?“

„Bol tam naozaj pekný výhľad,“ zneistel som.

„Bol? Prečo bol?“

„Ved’ som ti hovoril, že keď som tam prvýkrát vyliezol aj s tým záchranárom, tak sme sa tam dlho nezdržali. Len na okamih som sa porozhliadol a pobrali sme sa dolu.“

„Áno, áno vravel si. Ale počkaj, prvýkrát? Ty si tam ešte raz vyliezol?!“

„Hej, prvýkrát a poslednýkrát.“

Tomáš na mňa nechápavo cível. Obaja sme zastali, keďže sme doteraz nešli po chodníku, ale akurát sme sa dostali na

lesnú cestu, ktorá však viedla nevedno kam nesúc na sebe rôznorodé stopy zvere, avšak ani jednu ľudskú. „Zvláštne,“ pomyslel som si. Zazdalo sa mi, že vzduch znovu o čosi zredol. Bolo tu aj viac snehu odhadujúc podľa našich šľapají, ktoré sa vbárali a vytvárali so spodnou vrstvou listia nažltlo až hnedastočiernu masu. „Mŕtvi vtáci spievajú, ich hlas sa nesie vánkom v korunách stromov dreveného lesa“, odkiaľsi sa mi vynorila zvláštna myšlienka. „Mŕtvi vtáci spievajú“, zopakoval som nahlas.

„Čože? Akí vtáci?“ nechápal Tomáš.

„Prepáč, len som nahlas vyslovil, čo mi práve napadlo. Ani neviem prečo. Takže, hľadal som to miesto. To bralo. Aj som ho našiel. Ale po tej plošine ani stopy. Ani po chodníku. Nič. Ako keby tam nikdy nič také nebolo.“

„A nevolal si na horskú službu?“

„Práveže volal.“

„A čo povedali?“

„Odbili ma, že majú iné starosti, ako riešiť takéto veci. Vraj ľudia si v horách často mýlia prostredie. Mnohé zákutia sa práve v takom skalnatom teréne podobajú ako vajce vajcu a keď sa k tomu pridá únava, stres či vyčerpanosť, tragédia je na dohľad.“

„Dofrasa aj s takou robotou!“ naštvane zaklial Tomáš.

„Jedinú vec, čo z toho miesta mám, je toto.“ Vytiahol som z vrecka bundy kúsok skaly a podal ju Tomášovi. Trochu väčšia ako slepačie vajce nepravidelného tvaru. Kde-tu z nej vystupovali na povrch kryštáliky kremeňa a ešte nejaké minerály pre obyčajného človeka neznáme.

„Vzal som ju, keď som tam bol s tým záchranárom.“

„Pekná skalka, ale obyčajná. Takéto kremencové kamene nájdeš takmer v hociktorých našich horách. Pamätám si, keď som si vyhláďaval nejaké info o tomto pohorí, že práve Tribeč je unikátny vo výskyte kremencových hôrok v našej krajine.“

„Takže nie je ťažké nájsť takýto šuter skoro hocikde, že?“

„Asi tak,“ pritakal Tomáš a vrátil mi ho.

„Lenže je tu jeden problém. Vlastne dva problémy.“

„Ach, zase tá tvoja nátura! Všetko preskúmať až na dno, až neviem kam. Po hranicu ľudského chápania a prípadne, keď sa dá o krok ďalej,“ Tomáš sa rozčúľil a nemal som mu to za zlé, lebo to jednoducho bolo tak. „Okrem toho sa začína zhoršovať počasie. Cítim tu zvláštny tlak. Minuli sme čudne pokrútené stromy a to o čom tu točíme, by bolo lepšie prebrať niekde pri pohárikú v teple. Nemyslíš?“ vybuchol.

„Máš pravdu, prepáč. Len som nechcel na teba vysypať všetko z rukáva. A dobre vieš, že nepijem,“ nechcel som vyhrocovať situáciu. Tomáš sa párkrát zhlboka nadýchol.

„Aj ty mne prepáč, Dušan. Do šľaka! Som to prehnal. Asi každý z nás má svoj náklad, ktorý si musí niesť sám.“

„S tým súhlasím. Tak to chodí v živote. Aspoň v živote, ktorý poznáme z tejto strany.“

„Prosím ťa, len žiadne teologické reči. Radšej si dajme pauzu na teplý čaj.“

„To som vôbec nemal na mysli. Ale dobrý nápad. Pozri! Akurát je pred nami kopa dreva z ťažby. Ako na zavolanie.“ Rozložili sme sa na brvnách, ktoré tu nepochybne naukladali lesní robotníci. Tam, kde si myslíte, že ešte nikto nikdy nevškolil, tam už určite boli lesní robotníci, pilčíci, alebo ešte skôr tí, čo označovali stromy na výrub. Napadlo mi, že je to ako o ľuďoch. Že aj každý z nás je niekde hlboko vnútri označený, keď v prúde času príde chvíľa nášho zošatia. Chvíľa o ktorej vieme že raz príde, ale v podvedomí ju odďalujeme čím viac rokov nám pribúda podobne, ako letokruhov stromu.

„A o tom živote som to myslel úplne inak. Lebo tá skala, tá skala by nemala existovať,“ to už som sfkal medzi slovami svoj obľúbený ovocný čaj z pohára termosky, pohodlne uvelebený na brvne.

„Nechápem prečo by nemala existovať,“ groteskne sa začudoval Tomáš s plnými ústami nejakých sušienok. Pri pohľade na neho som si spomenul, ani neviem odkiaľ, že

„hladný chlap, hotová pohroma.“ Asi sme si mal dať pauzu o čosi skôr.

„No čo? Zasa niekde blúdiš v tomto drevenom lese? Pýtal som sa ťa, prečo by tá skala nemala existovať?“ prebral ma Tomáš zvýšeným hlasom.

„Prepáč, som sa zamyslel. Ale skôr ako ti poviem, čo som zistil o tom kameni mi prosím ťa sľúb, že to za žiadnych okolností nikomu nepovieš.“

„Slávnostne sľubujem na tento drevený les a spev mŕtvych vtákov,“ posmešne s vážnym hlasom a zdvihnutou pravicou prisahal Tomáš.

„No, asi nám obom chýbal cukor. Pred chvíľou mi to napadlo, že sme sa mali občerstviť už skôr. A čo si to povedal o tých vtákoch?“

„Sorry, asi som to prehnal,“ zamrzelo ho.

„Nechaj tak. Neviem, prečo mi to prišlo na myseľ.“

„Mne zas len tak mimovoľne na jazyk. Nehneváš sa?“

„V pohode. Zabudni na to,“ pohliadol som do jeho hlbokých zelených očí, ktoré zdedil po otcovi.

„A čo si to teda zistil o tom kameni?“

„Ach, ja som teda poriadny hlupák! Ved' to je posledná vec...“ vytiahol som z vrečka kameň a podal mu ho. „Je tvoj. Vlastne ti patrí.“

„Nie, Dušan. Ja ti verím. Som presvedčený, že to čo robíš je správne. Aj vtedy, aj teraz. A viem, že chceš pre mňa len to najlepšie.“

„Chcel by som, aby to tak bolo, ale...“

„Čo ale? Je nejaký problém?“ nechápal Tomáš.

„Ten kameň... nikdy som ho nemal zobrať.“

„Prečo? Veď je to len obyčajný kameň, skalka.“

„Už mi začína byť zima. Pod'! Cestou ti to rozpoviem.“
Zbalili sme sa a pohli smerom k Plieške.

„Takže, aby si ma pochopil,“ chcel som zase svojou jemnou, až nezáživnou metódou vysvetliť čo som zistil, ale Tomáš ma hneď prerušil:

„Chod' priamo k veci.“

„Tak dobre,“ nadýchol som sa. „Mal som priateľa. Profesora vo fyzikálnom ústave. Aj geológiu mal v malíčku. Išiel som za ním s tým kameňom. Už končil. Dohodli sme sa, aby som prišiel na druhý deň ráno. Že mi aspoň poukazuje, aké prístroje majú na diagnostiku. Ráno som sa teda zastavil. Bol biely ako stena. Celú noc pracoval. Na tom kameni. Pýtal sa ma, odkiaľ ho mám. Tak som mu v krátkosti všetko povedal. Bol to skvelý človek, ktorý vedel zachovať tajomstvo. Povedal mi, že tá skala určite nie je z Tatier, ale pravdepodobne z tohoto pohoria. A je to viac-menej kryštál.“